TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Cẩn trọng “bẫy” khi vay tiêu dùng

19:55 23/02/2019

Sự ra đời của các trang web cho vay tiền nhanh với những lời quảng cáo hấp dẫn, đang thu hút sự chú ý của nhiều người, do thủ tục khá đơn giản, các bên tự thỏa thuận lãi suất. Tuy nhiên, một khi đã “dính”..., khách hàng chịu lãi suất cao và phí “cắt cổ”, thậm chí còn bị khủng bố tinh thần.

Hầu hết mức lãi suất của hình thức vay trực tuyến đều trên 400 - 500%/năm

Những biến tướng phức tạp

Chỉ cần vào Google, facebook gõ từ khóa “vay tiền online”, “vay trực tuyến”... sẽ thấy xuất hiện nhan nhản các trang web cho vay tiền siêu nhanh như Credy, ATMonline, vaytieudung, doctordong, SHA...

Những cái tên đó, thường có thông điệp gây sự chú ý như “vay tiền không cần gặp mặt, duyệt hồ sơ trong 3 giây, không cần thế chấp”, “không đi xa, vay tại nhà”, “có tiền mặt sau 30 phút”...

Cho vay tiền qua mạng, dù mới xuất hiện, nhưng đã nhanh chóng trở thành dịch vụ hot trên thị trường nước ta. Dịch vụ này hấp dẫn bởi sự tiện ích, thủ tục không rườm rà, không cần thế chấp, giải ngân nhanh. Tuy nhiên, loại hình này

đã xuất hiện những biến tướng hết sức phức tạp - chẳng khác gì "tín dụng đen" đang hoành hành.

Dịch vụ cho vay online khá đơn giản, yêu cầu là công dân từ 18 - 60 tuổi, đang sống và làm việc tại Hà Nội hoặc có hộ khẩu nội thành tại TP. HCM. Họ cũng không xác minh về nhân thân, nguồn thu nhập hàng tháng, khả năng thanh toán... để đưa ra mức điểm tín dụng cho khách hàng. Đặc biệt, các khoản vay qua online thường có giá trị và thời gian ngắn, chủ yếu đáp ứng những nhu cầu cấp bách trước mắt. Thời gian vay dao động từ 1 - 3 tháng, người vay sẽ phải trả góp hàng ngày với mức lãi suất tính theo ngày lên đến 1 - 1,2%, chưa bao gồm phí quản lý khoản vay, chi phí môi giới mà các công ty cung cấp phần mềm cho vay. Như vậy, lãi suất hàng tháng đã lên tới 30 - 40%.

Loại hình vay tiền trực tuyến được đánh giá vừa nhanh, vừa thuận tiện, kín đáo cho người có nhu cầu, bởi lẽ rất nhiều người không muốn "ra mặt". Tuy nhiên, vay tiền trực tuyến cũng mang lại nhiều rủi ro.

Kiểu đòi nợ... "khủng bố"

Qua tìm hiểu thì, dịch vụ vay này chẳng khác gì cho vay nặng lãi. Theo một số thông tin từ các nhân viên đã từng làm trong loại hình này, bên cạnh việc cho vay lãi suất "cắt cổ", các công ty cũng có kiểu đòi nợ... "khủng bố".

Đa phần khách hàng tìm đến các công ty, thông qua quảng cáo trên một số mạng xã hội như facebook, zalo... Chính vì vậy, khi khách hàng vay khai báo thông tin cần thiết, từ số điện thoại, hệ thống của các công ty này đều thâm nhập vào mạng xã hội của người vay đang sử dụng. Trong trường hợp người vay chưa kịp trả nợ, thì ngoài việc gọi điện thoại, các trang mạng xã hội của người vay tham gia cũng sẽ bị những dòng bình luận nhắc nhở, chẳng khác gì đòi nợ kiểu xã hội đen trá hình.

Anh Trần Văn Vượng (Thanh Xuân, Hà Nội) cho biết, hơn 1 tháng trước, do cần tiền gấp, không biết vay của ai, anh đã vay 2 triệu đồng thông qua trang web trên mạng. Chỉ vay có 2 triệu, nhưng 1 tháng 20 ngày sau, tiền gốc và lãi lên đến 3,87 triệu đồng.

"Khi đến kỳ mà chưa kịp trả, ngay lập tức nhân viên đơn vị cho vay gọi điện nhắc nhở và cho biết nếu đến kỳ không nộp tiền, sẽ bị phạt 300.000 đồng/ngày - điều trước đó tôi không hề biết đến. Sau nhiều ngày chậm nộp, liên tục là các số điện thoại của một người đàn ông, yêu cầu tôi nộp tiền kèm những lời lẽ hăm dọa...", anh Vượng nói.

Theo anh Vượng, chính vì thủ tục nhanh gọn nên khi cần kíp anh đã tìm đến vay mà không ngờ mình phải trả lãi suất "cắt cổ"!

Bạn Đăng Khoa, sinh viên một trường CĐ tại Hà Nội cho hay đang vất vả với khoản vay trực tuyến của mình, cách đây hơn 1 tuần. Do cần tiền gấp để sinh hoạt cá nhân, Khoa đã vay 2 triệu đồng qua hình thức trực tuyến.

Theo đó, khoản vay 2 triệu của Khoa đang phải chịu lãi suất 1,2%/ngày (24.000 đồng/ngày, tương đương 12.000 đồng/triệu/ngày). Trong khi, mức lãi suất cho vay không tài sản thế chấp của tín dụng đen tại Hà Nội hiện cũng chỉ vào khoảng 7.000 - 9.000 đồng/triệu/ngày. Với mức lãi suất này, sau 30 ngày, số tiền Khoa phải trả bên cho vay lên tới 2,72 triệu đồng...

Cân nhắc kỹ trước khi vay

Sau hàng loạt đơn tố cáo, cầu cứu của người vay, Cục Cạnh tranh và bảo vệ NTD (Bộ Công thương) mới phát đi cảnh báo về mô hình cho vay tiền trực tuyến.

Theo cơ quan này, mô hình cho vay trực tuyến đang xuất hiện nhiều biến tướng, trong đó một số công ty tư vấn hợp tác với các đơn vị kinh doanh dịch vụ cầm đồ, lãi suất cho vay cũng ở mức "cắt cổ", chứ không như quảng cáo.

Do phần lớn các giao dịch được thực hiện online nên phạm vi thu thập và mục đích sử dụng thông tin của các công ty là rất lớn, trong đó, có một số mục đích sử dụng đặc thù.

Vì vậy, trước khi cung cấp các thông tin liên quan, NTD cần tìm hiểu và nghiên cứu chính sách thu thập thông tin của công ty để hiểu rõ phạm vi và mục đích sử dụng, tránh trường hợp cung cấp thông tin thiếu kiểm soát, dễ gây ảnh hưởng tới quyền lợi của bản thân, gia đình và bạn bè.

Cũng theo cơ quan này, NTD nên tìm hiểu kỹ về quy trình phê duyệt và giải ngân để có thể hiểu rõ chủ thể và thủ tục cung cấp khoản vay. Trong một số mô hình cho vay trực tuyến, một số công ty tư vấn hợp tác với các đơn vị kinh doanh dịch vụ cầm đồ. Vì vậy, NTD sẽ phải thực hiện thêm một số thủ tục, ví dụ, ký hợp đồng cầm đồ với đơn vị liên quan để thực hiện giải ngân.

Một số đơn vị sẽ tính thêm các chi phí khác (phí tư vấn, phí quản lý khoản vay...). Do đó, NTD nên tìm hiểu xem tổng cộng phải trả cụ thể bao nhiêu tiền, trong đó, bao gồm những khoản tiền gì, cách thức tính ra sao, cách thức thanh toán, thanh toán cho ai và thời hạn thanh toán...

Khi ký hợp đồng, NTD nên hỏi rõ về hình thức hợp đồng giao kết và cách thức công ty gửi cho NTD hợp đồng để lưu giữ. Chỉ xác nhận đồng ý ký hợp đồng sau khi đã được tìm hiểu và nhìn rõ các nội dung thể hiện trên hợp đồng, tránh trường hợp thông tin bị thay đổi giữa nội dung tư vấn và trên hợp đồng đã ký.

Cục Cạnh tranh và bảo vệ NTD cũng khuyến cáo, NTD cần cân nhắc kỹ khả năng tài chính trước khi vay trực tuyến. Theo cơ quan này, chi phí vay trực tuyến khá cao so với mặt bằng cho vay tại các đơn vị tổ chức tín dụng. Bởi thế, mặc dù là vay các khoản có giá trị nhỏ, nhưng NTD nên có tính toán cụ thể, chắc chắn để đảm bảo khả năng trả nợ đúng hạn, tránh tình trạng phát sinh các chi phí cao và không cần thiết.

Thực tế, ngoài các khoản lãi và gốc phải trả, người vay tiền trực tuyến còn phải chịu thêm phí quản lý khoản vay từ bên cho vay, dao động từ 1,2 - 2%/ngày (tương đương 438 - 720%/ năm). Mức lãi suất niêm yết khi khách hàng đăng ký cho vay chỉ là một phần, sau khi chấp nhận vay, khách hàng sẽ được thông báo thêm phụ phí của khoản vay, chưa kể tới mức phí phạt nếu khách trả tiền trễ hẹn.

Bùi Quyền